

BIJLAGE 1 Standpunt college inpassing kunstwerk Blauwe Golven in creatieve corridor

Leeswijzer

Om, conform de motie "Nieuwe kansen", de mogelijkheden voor inpassing te onderzoeken is per programmaonderdeel gezien wat de consequenties van de inpassing van het kunstwerk Blauwe Golven zijn. Dit is verwoord in de "gespreksnotitie creatieve corridor" van 4 december 2017 (bijlage 2). De inhoud van deze notitie is met zowel belanghebbenden als kunstenaar Peter Struycken besproken. In bijlage 3 zijn deze reacties gebundeld. Op basis van deze reacties heeft het college haar standpunt bepaald over de mogelijkheden van inpassing van het kunstwerk Blauwe Golven in de Creatieve Corridor. Onderstaand wordt per programmaonderdeel het standpunt van het college beschreven.

Hogere doel

In de Arnhemse binnenstad wordt gewerkt, gewinkeld, gewoond, we gaan er uit en we ontmoeten elkaar. Een centrum vol beleving lijkt vanzelfsprekend, maar toch staan binnensteden onder druk. Waar tot voor kort de recreatieve winkelfunctie dominant was gaat het bij de consument in toenemende mate om dynamiek, lifestyle, cultuur, beleven en shoppen. Met "de Arnhemse binnenstad 2015" werkt Arnhem aan de transformatie van de binnenstad van "place to buy" naar "place to meet". De directe omgeving en de toegangen tot de binnenstad spelen daarin een cruciale rol.

Beschrijving opgave "Roermondsplein"

De opgave is het realiseren van een entreegebied voor de binnenstad van Arnhem, waar ontmoeting en verbinding plaatsvindt en reuring en dynamiek ontstaat in een groene omgeving. De betekenis van de plek wordt nog vergroot door de verbinding oost-west als de verbinding noord-zuid in functionele én landschappelijke zin te versterken. De uitdaging is om ondanks de aanwezigheid van de brug met bijhorende infrastructuur, het gebied als één logisch en samenhangend geheel te kunnen ervaren. Om dit te bereiken wordt gekeken naar versterking van de landschappelijke kwaliteiten en naar het toevoegen van passend programma.

Begin 2017 is het 'Inspiratiedocument Creatieve Corridor' opgesteld door bureau Karres + Brands. Dit document vormde de basis voor de uitwerking van het plangebied Roermondsplein. In het document worden als achterliggende doelstellingen van de Creatieve Corridor benoemd:

- Het verbinden van het westelijke rivierlandschap met de Binnenstad en het verbinden van de stad met de rivier;
- Het verbinden van de gevestigde creatieve instituten (o.a. Museum en Artez) aan de westzijde met de creatieve instituten van de Binnenstad via een aantrekkelijk tussengebied;
- Het bieden van kansen voor het toevoegen van functies en activiteiten die passen bij de nieuwe identiteit van het gebied en die deze identiteit op gang brengen en versterken.

Dit inspiratiedocument is voor de omgeving Roermondsplein verder uitgewerkt in een concreet voorstel en in mei 2017 aan de gemeenteraad voorgelegd. In september 2017 is de motie 'Nieuwe kansen' in meerderheid door de gemeenteraad aangenomen.

De motie 'Nieuwe kansen' vraagt:

- Om met de kunstenaar Peter Struycken en met betrokken en deskundige partijen op het gebied van kunst in de openbare ruimte, om tafel te gaan om gezamenlijk te verkennen en vast te leggen of en op welke manier het omgevingskunstwerk ingepast kan worden in de plannen voor de Creatieve Corridor;
- Indien inpassen mogelijk blijkt, het raadsvoorstel Creatieve Corridor – Roermondsplein en omgeving op basis daarvan aan te passen en de raad uiterlijk voor februari voor te leggen;

De programma onderdelen

Landschap

Zoals eerder al aangegeven, is het de opgave om van het Roermondsplein, als onderdeel van de Creatieve Corridor, een levendige en groene stadsentree van de Arnhemse binnenstad te maken. Met de mogelijke keuze voor renovatie van de Blauwe Golven blijft het kunstwerk de dominante ruimteclaim van het gebied: 'het kunstwerk is de stadsentree'. Voor een groene uitstraling met een verblijfsfunctie moeten de omliggende parkdelen voldoende ruimte bieden en uitnodigen tot verblijf. Daar is in de huidige situatie niet of nauwelijks sprake van. Bij het herinrichten van de vrijkomende wegdelen aan de oude Kraan en aan de oostzijde van het Roermondsplein en behoud van het kunstwerk is weliswaar meer ruimte voor groen mogelijk, maar ook dan zal er door de beperkte ruimte nog geen substantieel, hoogwaardig verblijfsgebied kunnen worden gecreëerd. Het college is dan ook van mening dat met inpassing van de Blauwe Golven geen hoogwaardige groene verbinding als drager van de Creatieve corridor en verbinding tussen het westelijke rivierlandschap met de Binnenstad gemaakt kan worden en dat het verbinden van de stad met de rivier belemmerd wordt.

Parkeren

Parkeren op het landschapskunstwerk als structurele oplossing levert in de ogen van het college een onvoldoende gastvrije en toekomstbestendige ontvangst voor bezoekers van de binnenstad. Zoals uit het onderzoek van mr. Y Parking Guest uit juli 2017 (in opdracht van PBA) blijkt, beoordelen bezoekers van de binnenstad de parkeerplaats nu met een 5,5 waarbij vooral de bereikbaarheid en vindbaarheid, de communicatie en de prijs-kwaliteitverhouding onder de maat zijn. Met het intact houden van het kunstwerk kan hier onvoldoende verbetering in worden aangebracht.

Bij handhaving van de Blauwe Golven zullen ten opzichte van het raadsvoorstel Creatieve corridor minder parkeerplaatsen kunnen worden gerealiseerd. Eventueel toevoegen van een dek op het kunstwerk zou ernstig afbreuk doen aan de kwaliteit van het kunstwerk. Bovendien gaat toevoeging van andere programmaonderdelen ook weer ten koste van het aantal parkeerplaatsen dat

gerealiseerd kan worden in het gebied. Dit acht het college in strijd met de uitgangspunten van de door de Raad vastgestelde bereikbaarheidsvisie. In het raadsvoorstel worden weliswaar ten opzichte van de huidige situatie in eerste instantie ook minder parkeerplaatsen gerealiseerd, maar kunnen deze op termijn indien noodzakelijk gebleken uit monitoring, worden uitgebreid met een dek.

Zone Oude Kraan

De zone Oude Kraan wordt, met het vrijspelen van belangrijke delen van de infrastructuur, in potentie de drager van het verblijfsgebied en de nieuwe verbinding oost west én de verbinding tussen stad en rivier. Om deze functie echt te kunnen vervullen en de gezochte groene uitstraling te geven en programma toe te voegen als stepping stones ontbreekt echter de ruimte. Het College is van mening dat die ruimte alleen ontstaat door een vergroening van het gebied dat nu wordt ingenomen door het Kunstwerk. Alleen dan kan er een parkachtig en samenhangend gebied ontstaan dat de gezochte functie van creatieve en groene corridor als entreegebied van binnenstad en als verbinding tussen stad en rivier kan waarmaken.

Showroom

In de visie 'Creatieve Corridor' wordt onder de fly-over van de brug parallel aan Oude Kraan een plek gereserveerd om Showroom 2.0 te kunnen ontwikkelen. Het is technisch mogelijk om dit paviljoen op de Blauwe Golven te situeren. De gedachte achter Showroom is om als placemaking te functioneren in een groene omgeving en als stepping stone te dienen tussen de binnenstad en de creatieve instituten ArtEZ en museum. Daarnaast vormt Showroom de schakel tussen de plint van de Oude Kraan en het gebied onder de brug. Het in stand houden van de Blauwe Golven geeft hierin een geheel ander beeld. De gedachte van Showroom als paviljoen in een gebied dat zich langzaam herontwikkelt en functioneert als ontmoetingsplek en stepping stone zal dan niet tot zijn recht komen. De initiatiefnemers van Showroom (DTO, Casa) hebben aangegeven hun initiatief niet zonder meer te willen voortzetten als het paviljoen tussen auto's wordt gesitueerd of als het paviljoen op een andere plek wordt gesitueerd. Hiermee komt de start van de uitvoering van de Creatieve Corridor op korte termijn onder druk te staan.

Urban sports

In de stad is behoefte aan een permanente plek voor urban sports. In de visie 'Creatieve Corridor' is hier invulling aan gegeven met het aanwijzen van een zone onder de fly-over.

De 'urban' en stoere omgeving van het Roermondsplein wordt door o.a. de skaters als zeer geschikt beoordeeld. De pijlers van de brug en de fly-over kunnen hierbij functioneel worden ingezet. Urban sports brengt bovendien reuring in het gebied.

De Blauwe Golven lenen zich qua vorm en materiaal niet voor skaten. In beide alternatieven zouden er dan losse elementen op de golven komen. Hierdoor is er geen sprake meer van een park waar van element naar element kan worden geskate. Daarnaast zijn elementen die geschikt zijn voor skaten weer niet geschikt voor bijvoorbeeld BMX-en en vice versa waardoor eventueel een groot aantal elementen benodigd is. Dit doet zowel afbreuk aan het kunstwerk als aan het urban sports programma. Het college is daarom ook van mening dat deze functie niet inpasbaar is bij instandhouding van het kunstwerk.

Uitkijkpunt

Zoals in de gespreksnotitie op blz. 29 weergegeven blijft bij inpassing van de Blauwe Golven in het nieuwe ontwerp de route richting de uitkijkeuvel ongewijzigd. De beoogde betere verbinding met de Oude Kraan kan hierdoor niet worden gerealiseerd. De verbinding van de stad met de rivier kan

daardoor op deze plek niet worden verbeterd en een kans om hier een bijzondere plek te maken kan niet worden verzilverd.

Evenementenlocatie/Amfitheater

Voor de evenementenlocatie betekent de inpassing van de Blauwe Golven zowel mogelijkheden als beperkingen. Enerzijds kunnen de golven een bijzondere tribune danwel toneel/decor vormen voor optredens en uitvoeringen. Anderzijds is er vanaf de Blauwe Golven niet overal goed zicht op het Amfitheater en de Rijn en is de golvende ondergrond niet voor alle (grootschalige) evenementen geschikt. Daarmee kan onvoldoende invulling gegeven worden aan de opgave de binnenstad beter met de Rijn te verbinden.

Waterberging

Waterberging op de plek van de huidige fontein is bij behoud van het kunstwerk niet zonder meer mogelijk. Technisch zijn er wel oplossingen voor ondergrondse wateropslag te bedenken, maar die zijn erg kostbaar en brengen niet de gewenste vergroening in het gebied. Bovendien kan de locatie dan niet grotendeels via natuurlijke afvloeiing worden bereikt, maar zal dit met ondergrondse leidingen en pompen moeten wat ook weer extra kosten met zich meebrengt. Het college is dan ook van mening dat de doelstelling voor vergroening en waterberging zowel economisch als inhoudelijk onvoldoende kan worden ingevuld.

Slotaline

Bovenstaand is op de diverse programmaonderdelen van het voorstel creatieve corridor ingegaan en is weergegeven in hoeverre de opgave kan worden gerealiseerd bij inpassing van het kunstwerk zoals in de motie "Nieuwe kansen" is gevraagd. Concluderend zijn wij van mening dat er bij inpassing van het kunstwerk in het voorstel creatieve corridor sterk afbreuk wordt gedaan aan de gewenste invulling van de opgave en doelstelling van de Creatieve Corridor. Daarmee blijven voor het college twee theoretische scenario's over, te weten in standhouding en renovatie van het kunstwerk of uitvoeren van de creatieve corridor conform doelstellingen zonder inpassing van het kunstwerk.

Op basis hiervan en gezien de opgave waar steden als Arnhem voor staan om zich naar de toekomst sociaal en economisch sterker te ontwikkelen, het onder druk staan van binnensteden en de opgaven die met uitvoering van de Creatieve Corridor kunnen worden ingevuld, blijft het college bij haar raadsvoorstel Creatieve corridor dat op 30 mei 2017 aan u is toegestuurd.